

MARTON PÉTER: RÉSZECSKÉK

Megjelent a *Határátkelő* portálon, 2019. október 20-án. Originally published at *Határátkelő* on 20 October 2019. Original URL: <http://hataratkelo.com/magyar-baratsag-cambridge-ben/>

© Marton Péter, 2019 (also as PM Marton)

Éjszaka volt, és meglepően tiszta égből sütött le rá a Hold, miközben számára szokatlan módon az út jobb oldalán ballagott hazafelé, az alacsonyan futó, véget érni nem akaró kőkerítés mellett, miközben a szemből közeledő autók fényszórója olykor kísérteties fénnel vetült rá, egy-egy futó pillanatra kiragadva kellemes, sörízű merengéseiből, melyek a cambridge-i kocsmában szálltak belé az ezeréves, országos cimborájával eltöltött órák alatt, hogy végigjárják kiszámíthatatlan útjukat,

a középiskolás emlékek felvillanásaitól (hogyan köttetett a klasszikus közép-európai értékeket igenlő férfibarátságuk egykori osztálytársával, Tamással*), az életet elemző jelleggel közelítő töprengéseken át (Tamás jelenleg egy helyi angoltanárképzőben oktatott, az oda érkező kelet-európaiak közepes vagy éppen erőteljesen kiütöző csalódására maga is kelet-európaiként) a tartalmasabb, filozófikusabb gondolatokig, hogy az utóbbiak azután tartósan lekössék elméje kapacitásainak nagy részét, miközben a fizika számára misztikusan ható tételeinek tágabb

összefüggéseit igyekezett a szesztől áthatott szabad asszociáció révén
megfejtani,

és eljutott odáig, hogy felidézze, mind a különféle elemi részecskék
tömegének, mind a rájuk ható erőknek vannak bizonyos alapvető
törvényszerűségként jelen lévő, stabil arányai, a kvarkoktól a
neutrínóig, a gravitációtól az elektromágneses erőn át a gyenge és az
erős nukláeris erőig, és ha ezek az arányok nem pont azok lennének,
amik, ha csak egy kicsit is variálnánk rajtuk (ami persze lehetetlen,
mármint hogy mi variáljunk, hiszen magunk is ezekből a részecskékből
állunk), szóval ha valaki variálna rajtuk, az lényegében az univerzum
forráskódját írná át, és ezeknek az arányoknak a megváltozása esetén
egészen másképpen festene a világegyetemünk (már ha a „miénk”
szónak maradna értelme abban az univerzumban egyáltalán, aminek
kicsi a valószínűsége) [lásd: Brian Greene: *The Elegant Universe*. Vintage:
London, 2000],

szóval akkor biztosan nem találkozott volna Tamással, nem lett volna
meg az az erős kötés, hogy ennyi év után is összerántsa őket, itt,
Cambridge-ben, magától értetődően, mintha csak a KöKinél találkoztak
volna, hogy megigyanak egy, kettő, vagyishát végül n számú (tényleg,
mennyi?) sört, amely eljuttatja a kvarkok és a neutrínók tömegarányának
fejtegetéséig, illetve attól eddig a fura gondolatig, és azután az ágyig,
merthogy nahát, már meg is érkezünk – „wow, tényleg integettem a
receptiósnak befelé jövet?”, gondolja Gergő –, és már csak az ágyon
végigterülés van hátra, egy kis pörgés a fejbe beépített körhintán, jaj, de

forog ez a szoba, vajh hogyan aránylik majd a mostani érzéshez a
holnapi, fejfájósnak ígérkező ébredés, biztosan ezt az arányt is külön,
előre beprogramozta valaki — *the end*.

* Értsd: az iskolapad alá bújva, felváltva hánytak egy közös használatú
nejlonzacskóba, miután a közeli kiskocsmából jövet ültek be a
matekórára, és nagyon kellett igyekezniük, hogy Tiszai tanár úr ne vegye
ezt észre, míg képleteket ír a táblára (az egykori gimnáziumi osztálytárs
szerk. megjegyzése, ittasan, jó éjszakát).